

INFORMATIE OVER HET GEBRUIK VAN KINDERBIJBELS

*VOOR GEZINNEN
MET JONGE KINDEREN*

HH. Franciscus en Clara parochie

OVER KINDERBIJBELS

OM TE BEGINNEN

Als je een kinder- of jeugdbijbel aan wilt schaffen dan is het heel belangrijk dat je eerst wat huiswerk doet voordat je naar een boekhandel stapt. Want er vele kinderbijbels te koop, die onderling zeer verschillend zijn. Het is zelfs raadzaam om dat met een paar mensen samen te doen, dat heeft voordelen. Meerdere mensen weten altijd meer dan één, je kunt horen van elkaar waar je op let of wat jij vergeten hebt.

Kinder- en jeugdbijbels zijn er dus in vele soorten en maten. In deze folder reiken we enkele gedachten aan die behulpzaam zijn bij de aanschaf van een kinderbijbel.

Een bekende definitie van kinderbijbel omschrijft het als volgt: 'een boek geschreven voor kinderen tussen de vier en twaalf jaar, waarin de meest bekende verhalen uit het Oude en Nieuwe Testament in historisch verband en op voor kinderen begrijpelijke wijze worden weergegeven.' Er bestaat ook nog een veel ingewikkelder definitie die er op neer komt dat een kinderbijbel een Bijbelverklaring is en een instrument voor geloofsoverdracht. Hoe het ook zij, kinderbijbels zijn altijd navertellingen voor kinderen van de verhalen zoals die ooit zijn opgeschreven en vastgelegd in de Bijbel. Veruit de meeste kinderbijbels bieden maar een selectie uit de Bijbel en zijn nooit een gehele 'vertaling' daarvan. De keuze van de verhalen en de verwoording van de verhalen is gemaakt door de schrijver(s) van de kinderbijbel zelf. Er bestaan dan ook veel verschillende kinderbijbels. Die verschillen komen natuurlijk voort uit het feit dat elke auteur zijn/haar eigen manier van navertellen heeft en er bewust of onbewust een eigen boodschap en eigen geloof in verwerkt.

Dat hoeft geen nadeel te zijn, integendeel. Als je de moeite wilt nemen om er even voor te gaan zitten kun je die Bijbel met die verhalen kiezen die het best bij jouw doelstelling en jouw

doelgroep horen. Het zou handig zijn wanneer je in de bibliotheek eens in de verschillende Bijbels één verhaal kiest, ook uit de ‘echte’ Bijbel en dan die verhalen naast elkaar legt en ze kritisch bekijkt.

Maar voordat je vragen aan de verschillende teksten gaat stellen is het ook belangrijk om eens na te denken over de vraag welke plaats de kinder- of jeugdbijbel heeft in jouw/jullie geloofsopvoeding. Welke waarden en normen vind je in belangrijk in jouw/jullie gezin en hoe gaan jij/jullie daarmee om. En: wat is jouw /jullie Godsbeeld, wat is het kind in jouw/jullie ogen en hoe kijk je tegen opvoeden aan. Geloof is iets wat in aanleg in de mensen aanwezig is. Door de Bijbel te lezen komt een mens niet tot geloof, geloven. Wel kan het een uiting zijn van het geloof van de ouders. De kinder- of jeugdbijbel kan zo een hulpmiddel in de opvoeding, niet meer en niet minder. Daarnaast kan een kinder/jeugdbijbel kinderen ook bekend maken met belangrijke verhalen en waarden uit onze christelijke cultuur.

Hieronder staan uitgebreide criteria die je kunnen helpen bij de keuze van een kinderbijbel.

1. Op welke manier doet de auteur van een Kinderbijbel recht aan de Bijbel?

A. *HOE GAAT DE AUTEUR OM MET DE TEKST VAN DE BIJBEL?*

- welke Bijbelboeken uit het Oude en Nieuwe Testament zijn opgenomen en in welke volgorde?
- hoe zijn in het Oude Testament de profetische boeken (bijvoorbeeld Jesaja, Jeremia en Jona) vertegenwoordigd?
- is er in het Oude Testament aandacht voor boeken als Psalmen, Prediker, Spreuken, Hooglied?
- wordt het verhaal van Jezus (Nieuwe Testament) verteld vanuit het perspectief van één of van meerdere evangeliën?
- hoe wordt de Bijbel door de auteur geïnterpreteerd?
- hoe worden de Bijbelverhalen weergegeven en wordt er ook verdere informatie over het verhaal gegeven?

Te denken valt aan de volgende aspecten:

- * gebruik van dialogen
- * informatie over levensomstandigheden
- * informatie over de schrijvers en tijd
- * extra spannend en boeiend
- * naar kinderen verteld of vanuit kinderen die in de Bijbel voorkomen
- * uitleggen of benadrukken van bepaalde inhoud en zo ja, hoe dan
- * aandacht voor de joodse achtergrond
- * is God in de verhalen handelend aanwezig, of alleen in de hoofden of harten van mensen?
- * wordt God vaker of minder genoemd dan in de echte Bijbeltekst?
- * worden er verbanden gelegd tussen het Oude en het Nieuwe Testament?

B. HOE GAAT DE AUTEUR OM MET DE INHOUD VAN DE BIJBEL?

- **culturele aspecten:** geeft de auteur aan dat er een verschil is tussen het leven toen en nu; geeft de auteur voorbeelden van invloed van de Bijbel op de kunstgeschiedenis; maakt de auteur gebruik van andere jeugdliteratuur ter verheldering van bepaalde opvattingen?
- **godsdienstige aspecten:** welke godsdienst wordt overgedragen, kan God alles, is het een wonderdoener, genezer, iemand die je beschermt en bewaart, waarmee je kunt praten of juist niet; komen er meer interpretaties van God voor; is er sprake van hemel, hel, engelen, etc. of juist niet; symboliek van wind, geest, adem, water; wat blijft er over van zonde, vergeving, bekering en opstanding?
- **geloofsaspecten:** staat de persoonlijke band tussen mens en God centraal; staat het verbond tussen mensen en God centraal, en zo ja: hoe? Zorgt God ervoor dat het goed komt, moet de mens er ook wat voor doen; is geloof een correctie en bezinning over ons eigen gedrag; is het geloof een voortdurend appèl op ons om verantwoordelijkheid te dragen voor de schepping?

2. Op welke manier houdt de auteur van een Kinderbijbel rekening met de leefwereld en het begripsvermogen van een kind?

Welk kindbeeld speelt een rol?

- aan het kind moet veiligheid en bescherming geboden worden;
- het kind moet een bepaald gedrag aangeleerd worden;
- het zelfvertrouwen wordt gestimuleerd;
- het kind wordt een bepaalde levenshouding voorgedaan;
- het kind wordt niet alleen op het denken aangesproken, maar ook op voelen en willen;
- ook aandacht voor het leven als spel, met ruimte voor muziek en dans.

3. Op welke manier geeft de auteur vorm en inhoud aan het boek zelf?

Hoe zit het met de illustraties: wat voor een soort, aansprekend voor de leeftijdsgroep, kunstzinnig, etc. Laten de illustraties ruimte voor eigen invulling?

Gebruiksmogelijkheden: is het een (voor)leesboek of een kijkboek

- wat is de doelgroep van de beoogde Bijbel
- biedt de auteur mogelijkheden tot uitleggen van de verhalen, legt de auteur verantwoording af over de gevolgde methode en opbouw

De keuze van een Bijbel voor kinderen wordt enerzijds bepaald door het beeld dat je van een kinderbijbel hebt gevormd, anderzijds door de opvatting die je hebt over de opvoedingssituatie. Met andere woorden: welke waarden en normen benadruk je in de (geloof)opvoeding en wat wil je een, je, of het kind meegeven. Aan deze vraag gaat dezelfde vraag vooraf die steeds bij (geloofs)opvoeding van belang is: wat geloof je zelf, hoe geef je daar woorden aan en wat wil je daarvan doorgeven aan anderen, aan kinderen in dit specifieke geval. Bij de keuze voor één of meer kinderbijbels is het ook raadzaam te weten welke plaats de Bijbel in jouw geloofsbeleving krijgt.

Stel jezelf de vraag waarom jij het belangrijk vindt dat je kind Bijbelverhalen hoort, waarom zou je je zoon of dochter voor willen lezen uit de Bijbel en waarom zou je plaatjes willen kijken? Je hebt dus een bedoeling hiermee, en net als dat het zo belangrijk is om onder woorden te kunnen brengen wat geloven voor jou betekent en wat je daarvan wil doorgeven en meedelen met anderen is het bij Bijbels van belang dat je onder woorden kunt brengen waarom die Bijbel belangrijk voor je is.

4. Voor welke leeftijden is de kinder- of jeugdbijbel geschreven?

Of een kinderbijbel aansluit bij de leeftijd van het kind hangt af van zijn of haar ontwikkeling en belangstelling. Deze aspecten veranderen met het opgroeien, waardoor het goed is om een kinderbijbel mee te laten groeien met de leeftijd.

0-5 jaar

De beleving staat centraal. Fantasie en werkelijkheid lopen in elkaar over. Peuterbijbels en kleuterbijbels vertellen korte verhalen over God die van je houdt en voor je zorgt. Illustraties zijn heel belangrijk.

5-8 jaar

De beleving is belangrijk. De kinderbijbels voor deze leeftijd vertellen de verhalen met extra aandacht voor de leefsituatie, gedachten en gevoelens van de bijbelse personen. Illustraties zijn ook belangrijk.

8–12 jaar

Kinderen willen steeds meer weten en vinden persoonlijke opvattingen belangrijk. Ze zijn geïnteresseerd in achtergrondinformatie. Het is prettig om kinderbijbels af te wisselen zodat kinderen de verhalen eens op een andere manier horen.

Tieners en jongeren

Jongerenbijbels volgen meestal de oorspronkelijke bijbeltekst in een eenvoudige vertelling. Ook volwassenen kunnen deze uitgaven goed gebruiken. Jongerenbijbels zijn vaak extra uitgebreid met illustraties of foto's, een verklarende woordenlijst en uitleg bij de bijbelteksten. Soms zullen ouders/opvoeders ook met de jongeren in gesprek moeten gaan om hun vragen te beantwoorden.

Tenslotte: Verder zoeken

Op Internet zijn vele sites te zien die kinderbijbels aanbieden. Ga daarbij niet te snel af op enthousiaste verhalen. Een goed overzicht van kinderbijbels biedt de site www.kinderbijbels.nl. Goede informatie is ook te vinden bij 'ouders online', www.ouders.nl onder het kopje 'Geloof, religie en levensbeschouwing'. (Bevat ook '10 tips voor het kiezen van een kinderbijbel')